

SPOJENCI ČESKÝCH ZEMÍ

JAN KOTOUČ

BROKILON ALTERNATIVA

BROKILON

Jan Kotouč

**SPOJENCI
ČESKÝCH ZEMÍ**

Copyright © 2020 by Jan Kotouč

Cover © 2020 by Tomáš Flak

Maps © 2020 by Tereza Kovanicová

For Czech Edition © 2020 by Robert Pilch – Brokilon

ISBN 978-80-7456-482-6

ISBN PDF: 978-80-7456-483-3

ISBN ePub: 978-80-7456-484-0

ISBN Mobi: 978-80-7456-485-7

Jan Kotouč

Spojenci českých zemí

Nakladatelství BROKILON
PRAHA
2020

Edice

„Brokilon Alternativa“

Vladimír Šlechta: Tajemství Morie

(aneb alternativní Středozeří)

Petra Slováková: Démon z East Endu

(aneb alternativní Londýn)

Jan Kotouč: České země

(aneb alternativní Česko)

1. Nad českými zeměmi slunce nezapadá
 2. Ofenziva českých zemí
 3. Spojenci českých zemí
- V tajné službě Koruny české

Julie Nováková (ed.): Terra Nullius

(aneb alternativní biologie a transhumanismus)

Juraj Červenák: Bivoj

(aneb alternativní Staré pověsti české)

Karolina Francová: Purpurová noc

(aneb alternativní Liberecko)

1. Ve stínu Rudé věže
2. Tisíciletý démon
3. *Světlý král* *

Vendula Brunhoferová: Hladový národ

(aneb alternativní druhá světová válka)

** připravujeme*

<http://www.jan-kotouc.cz>

<http://www.brokilon.cz>

<https://www.facebook.com/brokilon>

Věnováno všem čtenářům a fanouškům,
kteří drží Česko-slovenské loďstvo na hladině.

Prolog

srpen 1948

Na vlajkovém můstku bitevní lodi *Rudolf II.* bylo vedro.

Byl to ten typ horka a dusna, který člověku leze na mozek. Viceadmirál Česko–slovenského královského námořnictva Josef Zelníček seděl na vyvýšené velitelské židli s chlazenou sodovkou v ruce a sledoval horizont, zatímco se mu sluneční paprsky propalovaly skrz košili, kterou měl už celou propocenou.

Zase a znovu si opakoval, že už je na to moc starý, ale dobře věděl, že by stejně nikdy neodmítl. Svaz K, jehož velení převzal před měsícem od admirála Tesaříka, byl hlavní útočnou formací námořnictva a už téměř rok u tureckého pobřeží podporoval povstalce proti jejich ruským pánům. Dohlížel na bezpečný průchod konvojů do provincie Adana, jejímž centrem byl přístav, který Turci vyrvali Rusům z rukou už letos v březnu. Česko–slovenské království nemělo dost lidí, aby poslalo přímou vojenskou pomoc, ale lidé měli Turci dost; potřebovali pušky, bomby, vozidla, naftu a jídlo. A toho všeho měli dostatek zase Češi. V Rusku byl minulou zimu zase velký hladomor, a carův

běžný postup byl odvážet potraviny z Turecka s tím, že bude lepší, když budou hladovět Turci – daleko od něj – než Rusové doma, kteří se proti němu mohou vzbouřit spíš.

Teď ale zásoby vázly, protože turecká povstalecká armáda, v čele s jedním ze synů zemřelého sultána, získala zpátky spoustu polí. V Rusku sílily nepokoje, což znamenalo, že Rusové budou mít méně možností podniknout něco proti Česko–slovenskému království.

Zároveň to znamenalo, že se situace v Turecku nesmí obrátit ve prospěch Ruska. A to byl i Zelníčkův současný úkol.

Povstalci postupovali vnitrozemím dál na Karabucak a jeho svaz plul úžinou Belek právě k tomuto městu, za nímž byla poslední opevnění ruské okupační správy na jihu. Úžina byla dlouhá a místy nepřehledná, ale Zelníček byl starý mořský vlk a trval na svém, že pozemní vojska musí podporovat z moře bitevní lodě. Proto teď úžinou pluly dvě nejnovější a největší bitevní lodě Česko–slovenského království, *Vladislav Jagellonský* a *Rudolf II.*, v doprovodu šesti křižníků a deseti torpédoborců. Ve skladech munice čekaly na svou chvíli tříštivé projektily určené k ostřelování cílů na pevnině. U ústí úžiny číhaly letadlové lodě *Blaník* a *Sitno* a jejich doprovod, aby zajistily leteckou podporu, bude-li třeba.

Zelníček uznával účinnost letadel, ale přesto chtěl zlomit nepříteli páteř během této velké – a dost možná finální – bitvy v Turecku a chtěl to udělat osobně s pomocí bitevních lodí. Když v roce 1940 došlo ke slavné bitvě u Drážďan, kde admirál Berg rozprášíl španělskou flotilu, Zelníček byl pouhým fregatním kapitánem na palubě starého křižníku *Prešov*. Viděl, co dokázala děla českých bitevních lodí, a podobnou sílu toužil mít jednou pod svým velením. To se mu splnilo a teď měl možnost zlomit nepřítele stejně, jako to před osmi lety udělal Karel Berg.

„Za jak dlouho ještě?“ zeptal se a hned se napil. V tomhle vedru mu vysychalo v krku rychleji než normálně.

„Podle kapitána Mogara budeme za další hodinu a půl na pozici,“ řekl vedle něj náčelník štábu. „Můžu to ještě ověřit.“

„To je v pořádku,“ řekl Zelníček a nad hlavou mu zahučela skupina

letadel. Jejich letecké krytí z *Blaníku* nebo *Sitna*. Zelníček to nevyžadoval, ale dal admirálu Antalovi volnou ruku k vyslání leteckých hlídek. Po úspěchu letadel u Madagaskaru a ve Švédsku se tomu už nebránil.

Znovu se uvelebil v křesle a sledoval horizont skrz své dioptrické sluneční brýle, které si opatřil u nejlepšího optika království, pana Friče z Ústí nad Labem.

Viděl, jak se před *Rudolfem II.* pohybuje jeho clona křižníků a torpédoborců. *Jagellonský* plul za nimi, takže Zelníčkovi nebránil ve výhledu.

Proto se díval téměř přímo na to správné místo, když několik stovek metrů před ním vykvetla exploze s gejzírem vody.

Někdo vykřikl. Všichni důstojníci a muži na můstku se nahrnuli k příďovému oknu.

Zelníčkovi trvalo několik sekund, než si uvědomil, že se dívá na jednu ze svých lodí a ta se nepřírozeně naklání.

„To je *Liberec*,“ řekl vedle něj jeden z pobočníků. „Panebože, podívejte se, jak rychle nabírá vodu!“

„To byla mina!“ pravil náčelník štábu. „Námořní mina! Nebo spíš dvě. Museli zaminovat celou zátoku!“

V Zelníčkovi převážila profesionalita, probral se z krátkého – ale kritického – šoku a vyšťekl rozkaz.

„Stát! Rozkaz pro celý svaz: okamžitě stát!“

Rudolf II. zastavil jako první, zatímco signální důstojník a spojaři dávali signál zbytku svazu. Kapitán Mogar stál o palubu výš na kapitánském můstku, a nebyl to žádný hlupák, na loď dohlížel už během její stavby, věděl, co si plavidlo může dovolit, a co ne, a věděl, co dělat, i bez admirálova rozkazu. Mohutné lodní šrouby na zádi změnilы směr otáčení a začaly loď zpomalovat.

Loď přesto plula dál, plně naložený kolos o výtaku skoro čtyřicet čtyři tisíc tun není možné zastavit na několika metrech, a na vlajkovém můstku panovalo dlouhé, stísněné ticho.

„Zpráva z *Berounky*,“ řekl spojař. „Potvrzují námořní miny ve vodě. Jsou dost hluboko, aby nezasáhly torpédoborec.“

Zelníček trhaně přikývl. Samozřejmě. Nebudou plýtvat minami na takový potěr, jako je torpédoborec, rozmístí je tak, aby zasáhly něco o ponoru křižníků nebo bitevní lodí.

Po tváři mu stékal pot, který tentokrát nesouvisel s horkem. Když si uvědomil, kam málem nahnal celý operační svaz, včetně dvou nejnovějších bitevních lodí...

„Rozkaz pro celý svaz: zpětný chod. Musíme se dostat z úžiny! Řekněte...“ podíval se na mapku, kde byla vyznačena formace lodí svazu pro proplutí. „Nařídte *Berounce* a *Hronu*, ať pomohou *Liberci*.“

Při tom, jak rychle loď nabírala vodu, možná dvojici torpédoborců nezbude nic jiného než vylovit trosečníky.

„Ano, pane,“ potvrdil rozkaz spojař.

„Další signál bude pro admirála Antala. Rozkaz zní: ‚Zátoka Belek je zaminovaná. Podpořte povstalce námořními bombardéry. Postupujte dle vlastního uvážení. Konec.‘ Máte to?“

„Ano, pane admirále,“ řekl další spojař.

„Tak to odešlete. Hned. Musíme odtud!“

Obří bitevní loď a křižníky svazu K se začaly v úžině neohrabané otáčet a Josef Zelníček byl rád, že sedí. Nikdo tak neviděl, jak se mu klepou nohy z toho, co málem způsobil.

A kolik životů jeho omyl už stál.

*

prosinec 1948

„Ne, krucinál, nestačí mi čtyřicet vagonů s proviantem. Potřebuju dalších dvě stě vagonů!“

Generál Vasilij Pavlovič Sobčak seděl ve vagonu vlaku, který byl zařízený jako jeho velitelský vůz, a propaloval pohledem brigádního generála Igora Gaba, který měl na starost veškerou logistiku jeho jednotek. Obrovité drsné ruce, které by se hodily spíše k mužikovi než k členovi jednoho z nejvznešenějších ruských vojenských rodů,

začaly pomalu bubnovat o stůl, když se brigádní generál neměl k odpovědi.

„Vaše Blahorodí,“ rozhoupal se Gabo nakonec. „Ty vagony prostě nemáme. Sám jsem dnes telefonoval se Stavkou, dodávka byla zrušena. Prý kvůli urgentnějším věcem.“

„*Urgentnějším věcem!*“ vyprskl Sobčak. „Mám tu celou 16. armádu, dvanáct divizí. Dvě stě dvacet tisíc mužů, kteří vyrážejí na Nový rok do Turecka, a v současném stavu do tří týdnů nebudou mít co jíst!“ Vstal od stolu a začal přecházet sem a tam po kupé, které mu sloužilo jako kancelář. Ze zlaté tabatěrky vylovil cigaretu. „Zatracená práce, prý urgentnější věci! Co se má jako dít? Je někde další povstání?“ To by nebyla tak nečekaná věc, za poslední rok musela carova Vnitřní armáda potlačit hned tři masivní povstání dělníků a rolníků – a nevolníků. Jedno v Ufě, jedno v Tomsku, a jedno dokonce v Samaře. Sobčak věděl, že hlavně ta Samara před dvěma měsíci cara vyděsila. Na nepokoje na Sibíři byli všichni zvyklí, a jak dal car jasně najevo, o pár hladových krků více nebo méně Rusko výrazně neovlivní. Ale Samara bylo průmyslové město sotva tisíc kilometrů od Moskvy. Ve městě stály desítky továren podporujících carovu válečnou mašinerii a v polovině z nich se vzbouřili dělníci. Žádní nevolníci, ale profesionální a poměrně vzdělaní řemeslníci. Vnitřní armáda povstání krvavě potlačila, Sobčak však věděl, že to problém neřeší. Ne na začátku takhle krušné zimy. Ne ve chvíli, kdy i ve velkých městech začínali lidé pociťovat nedostatek jídla. O venkovu nemluvě. Sobčak věděl, že někteří generálové a maršálové jen ohrnovali nos nad „pitomostí těch mužiků“, když šli do boje proti Vnitřní armádě. S vidlemi a klacky proti puškám a tankům. Jenže když jsou lidé zoufalí, dělají zoufalé činy. A máloco je dožene k zoufalství tolik jako vědomí, že jejich rodiny do pár měsíců zemřou hladem, pokud nic neudělají.

Sobčak potřásl hlavou. A proto museli do Turecka. Nejspíš nezmůžou nic, generál Iljušin byl už prakticky poražen, ale Sobčak chápal, že pokud jeho armáda získá alespoň nějaké další zásoby jídla a pole, která budou na jaře Rusové moct osít pro ruská břicha, bude

to něco znamenat. Možná už bylo pozdě, pro spoustu lidí tuto zimu určitě, ale rozuměl tomu, že se to musí zkusit.

Takže vážně nechápal, že někdo jeho armádě nepošle zásoby.

Brigádní generál Gabo nadřízeného sledoval a nechal ho využít se. Nakonec jen pokrčil rameny. „Nevím, Vaše Blahorodí. Povstání nikde není, pouze mi z Moskvy řekli, že zásoby byly poslány jinam.“

„Tak jim sdělte, ať je pošlou sem, protože nepůjdu s armádou do Turecka jen proto, aby mi tam vojáci pochcípali hlady. Anebo ne.“ Sobčak vyfoukl kouř z cigarety. „Ne, zavolám jim sám. Ať si mě třeba zastřelí!“

„Pozor, Vaše Blahorodí, tohle prosím neříkejte!“

„Proč ne? Nebyl bych první ani poslední, ale střílení důstojníků strategickou realitu nezmění. Armáda potřebuje proviant!“

Gabo měl oprávněné obavy. Když se válka s Česko–slovenským královstvím za poslední rok nevyvíjela podle carova plánu, padaly hlavy. Admirál Barzov byl pouze poslán na Sibiř, kde pak spáchal sebevraždu sám, ale jiní takové štěstí neměli. Generál Melikov byl popraven během bojů ve Švédsku, generálové Pavlov, Soloviev nebo Geller se ocitli na carově černé listině, když vladař ztratil důvěru v jejich schopnosti a odhodlání – nebo když mu prostě odmlouvali. Velkoadmirál Kravčuk, nejvyšší velitel carského námořnictva, byl poslán na Sibiř, když se snažil svést vinu za neúspěch operace na Islandu na Nikitina. Následovali ho další velitelé. Sobčakův přímý nadřízený, vrchní velitel carské armády, polní maršál Georgiev, měl ještě menší štěstí, ten byl za neúspěch v Turecku poslán před popravčí četou. Stejně jako tehdejší velitel na území Turecka, jímž byl generál Šapošnikov.

Gabo na svého velitele jen vyjeveně zíral a Sobčak se přiměl k úsměvu.

„Jen klid, Igore Davidoviči. Na vás se určitě nic nesveze. A kdyby zabili mě, tak všichni dostanete okamžitě povýšení!“

Gabo chtěl něco odpovědět, ale nestihl to. Ozvalo se zaklepání na dveře a na Sobčakovo vyzvání vstoupil jeden z jeho pobočníků, mladý Tropinin, který se už v osmadvaceti letech honosil šarží majora.

„Omlouvám se, že ruším, Vaše Blahorodí, ale přišel urgentní telegram od Stavky.“

„Co v něm stojí?“ zeptal se Sobčak, zatímco přebíral papír.

„Máme nové rozkazy. Nejedeme do Turecka.“

„Cože?“ Sobčak se díval na papír. Oči přejížděly po řádcích, zatímco se v tom snažil najít smysl. Když četl, Tropinin mu totéž říkal nahlas.

„Celá 16. armáda se přesouvá. Naším novým úkolem je dostat ji přes Transsibiřskou magistrálu.“

„Přes magistrálu?“ zeptal se Gabo. „A kam?“

„Do Vladivostoku,“ řekl Sobčak, podal mu papír a pro jistotu tu zopakoval. „Do Vladivostoku.“

„Vladivostoku!“ Tropinin byl zaskočený stejně, ale i zděšený. Sobčak se mu nedivil, jeho hlavní zásobovací důstojník si možná plně neuvědomoval, jaké to je pro vojáka bojovat s prázdným žaludkem, ale uvědomoval si až moc dobře, co to obnáší, když musíte po kolejích přepravit dvě stě dvacet tisíc mužů a zásob po trase dlouhé deset tisíc kilometrů.

„Co při svatém Jobovi chtějí ve Vladivostoku?“ zeptal se Sobčak spíš řečnický, Tropinin o tom neměl o nic větší ponětí než on. „Co Turecko?“

„Nevím, Vaše Blahorodí. Ale... myslím si, že Turecko je odepsané.“

Sobčak nedal najevo žádnou emoci, ani on, ani Tropinin si nemohli dovolit dávat najevo poráženecké nálady. Oba ale věděli, že Tropinin má pravdu. Turecko byla prohraná bitva a část Sobčakovy mysli byla ráda, že je Stavka – a car – do Turecka nakonec neposílá.

Jenže proč je chtějí ve Vladivostoku?

*

leden 1949

Další loď explodovala přímo před přídílí *Sádrového trpaslíka* a kapitán Milan Zábrana na můstku zatínal ruce v pěst. Po hustých

vlasech, které byly trochu delší než normální pánská móda i než určovaly předpisy u regulérního námořnictva, mu stékal pot.

Jeho mozek stále bojoval s nevírou. Věděli, že už před nimi bylo napadeno několik konvojů, ale pořád byl ve stavu *nám se to přece stát nemůže*.

Konvoj plul z Drážďan v Česko–slovenském království do Sao Paula v Brazílii. Od chvíle, kdy se naplno rozhořela válka mezi Brazílským císařstvím a Jihoamerickou lidovou federací, se Česko–slovenské království pevně stavělo za Brazílii a posílalo jí konvoje s municí, válečným materiálem, a dokonce i s letadly. Brazílie na tom byla ekonomicky dobře a dokázala se uživit, proto Federace vpadla na jihu do jejích zemědělských oblastí Parána a Santa Catarina. Ve vojenské technologii nicméně Brazílie zaostávala, a hlavně ve vývoji letectva byla pozadu. Česko–slovenské království potřebovalo pomoc brazilského námořnictva na ochranu českých držav u pobřeží Blue Ridge, takže Brazílie dostávala české zbraně, česká letadla a české experty, kteří jejich piloty učili pracovat s novou technologií.

A všechno to vozily konvoje, jako byl ten kapitána Zábrany. Konvoje, které právě teď trhaly na kusy dva federační bitevní křižníky.

Zábranovi bylo jasné, že to hrozí. Byl námořním důstojníkem v záloze a velení *Sádrového trpaslíka* dostal proto, že námořnictvo prostě chtělo, aby těmto nákladním lodím velel námořní důstojník. Jako takový věděl, že Rusko už před lety prodalo Jihoamerické lidové federaci čtyři staré bitevní křižníky třídy *Orlov*. Někdo by mohl ty lodě podceňovat, ale pouze, pokud by je poměřoval s moderními českými bitevními loděmi a bitevními křižníky. *Orlovy* byly možná staré, ale federálové s nimi udělali divy a vytvořili z nich ideální lodě k napadání konvojů. Zábrana si nebyl jistý, jak přesně postupovali, teď to však viděl na vlastní oči.

„Zpráva z vlajkové lodi! Rozptýlit se!“

„Proveďte rozkaz,“ štěkl automaticky a v duchu proklínal velícího důstojníka konvoje, který plul na čelní lodi, že rozkaz vydal až

ted'. Lodě pluly v řadě chráněné deseti torpédoborci a třemi těžkými křižníky. Jenže dvojice bitevních křižníků, která na ně zaútočila, s tím počítala. 350mm děla *Orlova* – neboli *Libertad*, jak tomu říkali ve Federaci – měla větší dostřel než jakákoli eskorta konvoje. Jeden z bitevních křižníků zaměstnal eskortu a druhý nerušeně páčil na konvoj. Dvě lodě se už potápěly, a když se Zábrana rozhlížel, explodovala i třetí loď.

Konec byl okamžitý, žádné pomalé nabírání vody a potápění, ne, loď prostě explodovala, a najednou tam nebyla. Zábrana poznal, že jde o *Červeného motýla*, který vezl munici. Stejný náklad, jaký měl jeho *Sádrový trpaslík*.

Bitevní křižník na obzoru znovu vypálil. Zábrana si utřel pot z čela a v duchu popoháněl svou loď, zatímco mizela jiným směrem. Některé lodě se alespoň zachrání a...

Myšlenku nedokončil. Jihoamerický bitevní křižník se zaměřil na jeho loď a začal pálit z 350mm děl.

Z konvoje se opravdu některé lodě zachránily. *Sádrový trpaslík* však mezi nimi nebyl.

1.

Brazilská káva byla výborná.

To byla první věc, již si námořní kapitán Erik Gajdoš uvědomoval každé ráno v posledních dnech a týdnech, které trávil na palubě letadlové lodi Císařského brazilského námořnictva *Independencia*. Gajdoš byl vlastenec, měl rád své království, ale žádná káva z království – a už vůbec ne z jeho rodného Slovenska – se nemohla rovnat úžasnému nápoji, který mu představili Brazilci, když sem byl před měsícem přidělen jako vojenský konzultant námořního letectva.

Zároveň to byl přesně ten nápoj, který v tuto hodinu potřeboval. Gajdoš nikdy nebyl ranní ptáče, ale život u námořnictva a vojenský dril ho naučily fungovat v jakoukoli denní hodinu – a káva mu s tím pomáhala.

Teď stál stranou na ochozu u vlajkového můstku letadlové lodi a díval se na obzor, kde už se rýsoval úsvit. Bylo dost světla na to, aby letadla mohla bezpečně vzlétnout, a než se ocitnou nad cílem, bude bílý den.

Shlédl dolů k palubě, kde se připravovala útočná skupina stíhaček, torpédových i střemhlavých bombardérů. Většina z nich byly české

typy Tatra SB-5 Albatros, Tatra TB-14 Sršeň a Škoda L-14 Lasička, ale byly mezi nimi i perutě nových brazilských letadel Ribeiro, Boas a Cana, které se u česko–slovenských strojů inspirovaly.

Byla to běžná praxe. Od začátku války chrlily česko–slovenské továrny nová letadla ve velkém množství, ale problém byl s lidskou silou. Vytrenovat pilota trvalo dlouho a Česko–slovenské království co do počtu nemohlo nikdy soupeřit obyvatel se zeměmi jako Brazílie nebo Rusko – a to, ani když se započítala území v jižní Africe a na pobřeží Blue Ridge. S Brazílií mělo tedy Česko–slovenské království smlouvu o půjčce a pronájmu. Brazilci dostávali nová letadla, stejně jako turečtí povstalci dostávali pušky, munici a jídlo. Bylo to oboustranně výhodné spojení. Hlavně když Brazílie chránila pobřeží Blue Ridge.

A teď se Brazílie chystala provést letecký útok na Caracas, ze kterého Jihoamerická lidová federace vysílá bitevní křižníky proti českým a brazilským konvojům.

Gajdoš viděl čísla, viděl, kolik tun nákladu už bylo během pouhých dvou měsíců potopeno, a věděl, že tohle měli udělat už dřív. Jenže Brazilci se na podobný útok museli teprve připravovat a zatím doufali, že situaci vyřeší jejich bitevní loď. To se však nestalo. Pro většinu moderních námořnictev představovaly bitevní křižníky zastaralý koncept. Původně se vycházelo z teorie, že bitevní křižník má děla silná jako bitevní loď, ale rychlost jako křižníky. Tudíž dokáže zničit všechno, co je slabší, a dokáže utéct před vším, co je silnější. Jistě, moderní bitevní loď jako nejnovější česká třída *Jagellonský* nebo ruský *Něvský* už měly srovnatelnou rychlost, ale brazilské námořnictvo ji nemělo a čtveřice federačních bitevních křižníků plula vždy po dvojicích po konvojových trasách a pustošila je.

A tak padlo rozhodnutí napadnout je letecky přímo v jejich domovském přístavu Caracas.

„Dobré ráno, kapitáne,“ ozvalo se za ním správnou, ale velice pomalou slovenštinou.

Gajdoš se otočil. Na ochoz za ním přišel kapitán Aécio Lacerda, náčelník štábu operačního svazu. Většina brazilských vysokých důstojníků se alespoň trochu naučila česky, stejně jako se Gajdoš a jeho

lidé naučili trochu portugalsky, ale Lacerda před mnoha lety prošel pokročilým námořním výcvikem v Liptovském Mikuláši a uměl poměrně dobře slovensky.

„Dobré ráno, kapitáne,“ odpověděl Gajdoš a usmál se, když si všiml, že Lacerda má také v ruce hrnek s kávou. „I když na tahle rána jsem si nikdy nezvykl.“

Lacerda se pousmál. „Já vám rozumím, ale to svítání se mi líbí...“ Chvíli se díval před sebe a potom se znovu otočil ke Gajdošovi. „Mám zprávu od meteorologů, mraková clona příštích několik kilometrů a potom až k cíli čistá obloha. Nádherné počasí.“

„To je dobře.“ Gajdoš se naposledy zadíval na ruch na letové palubě a potom upřel pohled i dál. Skrz ranní úsvit byly vidět siluety dalších plavidel operačního svazu FT-6, hlavně sesterské lodi *Corajoso* – a někde za nimi ve formaci plula lehká letadlová loď *Sete de Setembro*, která se ještě před rokem a půl jmenovala *Prostějov*, než ji česká vláda předala Brazílii. Na ostatních lodích probíhala stejně překotná příprava jako tady.

„Měli bychom jít dovnitř,“ řekl Lacerda nakonec a Gajdoš jen přikývl. Společně se vrátili na vlajkový můstek, kde už čekal viceadmirál Pires obklopený důstojníky svého štábu.

Pires, celým jménem Marion Alfonso Pires de Moraes, byl menší muž s prošedivělými vlasy, z jehož očí sálala pozitivní energie, kterou si člověk spojoval spíše s člověkem o dvacet let mladším a s někým, kdo je pilot. Pires byl vlastně také palubní letec, udělal si ve třiapadesáti letech kurz leteckého pozorovatele, aby věděl, co to všechno obnáší, než převzal velení nad letadlovou lodí.

Když brazilská admirálita rozhodovala, kdo dostane na starost její svaz letadlových lodí, nebyl prakticky žádný jiný vážný kandidát. A Pires si teď mnul ruce jako pohanský kouzelník, který se na nepřátele chystá vyslat ohnivou kouli. Byl připravený vydat povel k útoku, na který se chystal celý život.

„Kapitáne Gajdoši,“ pozdravil česko–slovenského pozorovatele a jeho postoj Gajdošovi připomněl závodní auto chystající se ke startu. „Myslíte si, že moji piloti a letadla jsou připraveni?“

Byla to řečnická otázka a oba to věděli. O všech přednostech a pozitivích se bavili týdny.

„Jsou připraveni, pane,“ odpověděl mu Gajdoš svou poměrně ucházející portugalskou.

Pires přikývl a otočil se k Lacerdovi. „Vydejte rozkaz ke startu.“

Celá mašinerie se spustila. Hlavním a jediným účelem letadlové lodi bylo vypouštět letouny, a teď ze tří vzletových palub startovaly stíhačky, torpédové i střemhlavé bombardéry. Stroje, jež odstartovaly první, kroužily nad svazem a čekaly, až se zformují. Gajdoš musel v duchu složit poklonu brazilskému personálu, protože ani některé česko-slovenské letadlovky nedokázaly útočné skupiny vyslat tak rychle.

Za půl hodiny byla všechna letadla ve vzduchu a mířila k obzoru a k cíli.

*

„*Compañero* admirále, zpráva od našich pozorovatelů na Isla la Orchilla!“

Admirál Jihoamerického lidového námořnictva Guillermo Julie Linares Alberdi zvedl hlavu od ranní kávy – z venezuelských státních plantáží – a podíval se na pobočníka, který ho vyrušil.

„Co v ní je?“

Důstojník se podíval do papírů. „Hlásí velkou skupinu letadel přilétajících od severovýchodu. Počet je odhadován alespoň na sto padesát strojů. Nejsou si jistí typem.“

Linares vstal a beze slova si papír vzal. Jistěže si nebyli jistí typem, schopnost federačních pozorovatelů rozpoznávat jednotlivé typy letadel nebyla tak dobrá, jak by si přál, ale na tom nezáleželo. Musela to být námořní letadla a na tomhle kurzu nebylo pochyb o tom, čím byla a jaký měla cíl.

„Jsou tu rychleji, než jsem čekal,“ řekl a podíval se na důstojníka. „Děkuji, *compañero teniente*. Prosím, uveďte přístav do pohotovosti a dejte pokyn ke startu našich letadel.“

„Ano, *compañero* admirále.“

Linares se usmál. Spokojeně, téměř spiklenecky. Tohle ráno na jednu bylo mnohem zajímavější, než čekal.

V první chvíli tomu nevěřil, když mu generální tajemník osobně vysvětlil, co se chystá, ale tentokrát to vypadalo, že vše vyjde velice dobře. Linares a posádky jeho čtyř bitevních křižníků byli už teď oslavováni jako hrdinové po celé Federaci. Linares sám byl označován za „Simona Bolívara 20. století“. A jedny noviny také psaly, že pro nepřátele je jako El Chupacabra.

Podíval se z okna přístavního hotelu na čtyři bitevní křižníky, které poklidně kotvily v zátocce. Vypadalo to klidně, ale věděl, že jejich protiletadlové baterie jsou připravené k boji, turbíny se rozbíhají a kapitáni se chystají se svými loděmi manévrovat, bude-li třeba.

Linares tam chtěl být. Byly to *jeho* bitevní křižníky – i když mu generální tajemník Boteo připomínal, že patří jihoamerickému lidu, bylo to jedno, protože on jim ve jménu toho lidu velel.

Jenže dostal rozkaz, že musí akci koordinovat z přístavního velitelství na břehu a obranu bitevních křižníků nechat na kapitánech. Linaresovi se to mohlo přičít, ale rozkazy plnil.

Obrátil se na svého hosta u snídaně. Uvědomil si, že dobře stavěný, asi pětapadesátiletý muž v cizí uniformě, který tu s ním byl posledních několik dní, nerozumí ani slovo španělsky a teď jen zdvořile čeká, až mu Linares řekne, o co jde.

Federační admirál se na hosta usmál a zvedl papír. „To je zpráva, na kterou jsme čekali. Letí k nám velká útočná skupina nepřátelských letadel. Operace běží podle plánu,“ řekl ruský.

*

„Nepřátelské stíhačky na deseti hodinách! Nepřátelské stíhačky!“

Korvetní kapitán Silvio Pontes, velící důstojník bombardovací perutě EB-35, střelil na zvolání od svého radisty/pozorovatele hlavou doleva. Opravdu, skupina letadel – stíhaček – se blížila...

Přístav měli pod sebou. Téměř jako na dlani, velitel útoku dal pokyn, aby akci začaly střemhlavé bombardéry. Ale teď...

„Je jich hrozně moc!“

„Další skupina na dvou hodinách!“

„Odkud se tu vzali, jsou jich stovky!“

Jeho radista i zadní střelec se začali překřikovat. Ve vysílače to zapraskalo.

„Tady Falcao 1,“ ozval se hlas velitele náletu. „Pokračujte v útoku. O nepřítele se postarají naše stíhačky!“

Pontes rozkaz chápal, věděl však, že někteří jejích piloti začali panikařit. Jejich velitel, Falcao 1, si zachoval chladnou hlavu, ale proti nim opravdu letěly více než dvě stovky stíhaček a stíhací ochrana měla pouhých čtyřicet dva strojů. Jádro útočné skupiny tvořily bombardéry.

Vedl peruť dolů, začal klesat, ale to už se ozývaly v rádiu první zmatené výkřiky, jak se dvě skupiny nepřátelských stíhaček zakously do jejich formace.

Bitevní křižníky byly přímo pod nimi. Pontes se zaměřil na ten nejbližší.

V tu chvíli ožila protiletadlová palba.

*

„Tady Piraneus Devět, jsou za mnou, jsou za mnou!“

„Kde jsou *merda* naše stíhačky!“

„Je pryč, celá peruť je pryč, všechny sestřelili!“

„Jsou za námi! Jsou za námi!“

Na vlajkovém můstku *Independencie* nikdo nic neříkal. Všichni stáli u rádia a poslouchali volání z útočné vlny.

Gajdoš si uměl dobře představit, čím piloti procházejí. Chaos a zmatek z nečekané situace. Věděli, že Federace má v oblasti stíhačky, ale nepočítali s tím, že jich tam bude *tolik* a že na ně budou čekat.

„Jsou za mnou! Proboha, jsou za mnou!“

„Tady velitel útoku,“ ozval se nový hlas, který nepatřil původnímu

veliteli. „Všechny stroje, zaměřte se na nejbližší bitevní křižník, shodte bomby a zmizte odsud!“

Gajdoš zavřel oči. Ať se stalo cokoli a zmatek byl jakýkoli, jedno bylo jasné; stalo se něco vážného. Čekali na ně a teď jejich útočnou vlnu masakrují.

*

Poručík Bondarno přes křik svého radisty neslyšel skoro nic jiného, ale v téhle situaci už bylo jedno, jaké jsou rozkazy. Viděl, jak všechna letadla kolem něj padají a v nich hoří jeho kamarádi.

Nepřemýšlel nad tím, co se stalo, nepřemýšlel, že je nejspíš jen otázkou sekund, kdy i s posádkou skončí v plamenech ve vodách u Caracasu. Soustředil se jen na bitevní křižník pod sebou. Celé jeho soustředění se zúžilo na tuhle jedinou loď. Jeho život se omezil pouze na jediný cíl.

Další křik v rádiu, matně si uvědomil, že to bylo letadlo korvetního kapitána Pontese.

Pozoroval blížící se kolos, jehož protiletadlová palba právě sestřelila další dva kamarády... Ještě chvíli... ještě chvíli...

Ted!

Uvolnil bombu a rychle zvedl stroj.

O pár sekund později ho zasáhl kanón nepřátelské stíhačky a Alberto Bondarno se nestihl ani podívat, jestli byl jeho útok úspěšný.

*

Gajdoš ucítil bolest na dlani levé ruky a chvíli mu trvalo, než pochopil, že je od jeho vlastních nehtů, jak zatínal pěsti.

Na vlajkovém můstku *Independencie* panovalo naprosté ticho. I komunikace ustala.

Jenom ticho.

„Co se proboha stalo?“ zajímal se kapitán Lacerda.

Bylo to hloupá otázka a všichni to věděli. Někdo ji ale položit musel, i kdyby jen pro posílení vzájemné nevíry.

Viceadmirál Pires vypadal jinak. Byl... zlomený, prázdný, energie z něj vyprchala.

„Musely tam čekat stíhačky.“

„Jenže odkud?“ zeptal se někdo. „I kdyby federační agenti v Recife nahlásili, že jsme vypluli – což se asi stalo – a Federace věděla, že se chystáme k útoku na ně, museli ty stíhačky někde sehnat. Pokud je odhad pilotů správný, muselo to být tolik strojů, že by to vydalo na třetinu jejich stíhaček!“

„Možná piloti jenom přeháněli,“ řekl kdosi. Gajdoš jméno nepoznával, ale i v portugalské poznal naději v hlase.

Nikdo to nekomentoval. Ticho, které přicházelo od pilotů, bylo víc než výmluvné. Všichni doufali, že se někomu podařilo utéct, ustoupit, schovat se v mracích a pouze udržují rádiový klid.

Za hodinu a půl se některé stroje opravdu vrátily. Gajdoš zase čekal na ochozu u vlnkového můstku, tentokrát i s admirálem a celým štábem. Slunce bylo vysoko na obloze a zalévalo letovou palubu zlatavou září.

Z celé útočné skupiny vyslané ze tří letadlových lodí, tvořené sto padesáti šesti letadly, se jich vrátilo patnáct.

*

Do kanceláře vešel Linaresův mladičkový pobočník, poručík José Mosconi.

„Brilantní úder, *compañero* admirále,“ řekl se zářivým úsměvem a v rukou svíral další list papíru. „Prakticky celá – celá – nepřátelská útočná skupina byla rozprášena a naše bitevní křižníky jsou téměř nezasažené!“

Linares cítil, jak v něm bublá nadšení, ale zatím se ho snažil držet na uzdě, i když si uvědomoval, že tohle ho opravdu povýší na úroveň legendy, jakkoli nic osobně nenaplánoval.

„Jaké byly naše ztráty?“ zeptal se.

„Přišli jsme o padesát dva stíhaček... tedy, ruských stíhaček,“ opravil se důstojník a podíval se na hosta.

„A bitevní křižníky?“

„*Igualdad* byl zasypán střepinami z několika bomb, které vybuchly těsně u něj. *Defensor* byl jednou zasažen na přídi. Od kapitána Viňase máme pouze předběžnou zprávu, ale škody nepovažuje za příliš vážné. Přesnější odhad oprav pošle brzy.“

Linares přikývl. „Dobrá, děkuji, poručíku.“

Důstojník se uctivě uklonil – nejspíš i on věřil v neomylnost svého admirála – a odešel.

Linares byl spokojený. Věděl, že poškození *Defensoru* způsobí problémy – ať už byly škody jakékoli, aspoň několik týdnů si oprava vyžádá. Ale Brazilci s podporou Čechů sem letěli s cílem potopit celou eskadru, a dosáhli pouze poškození jedné z lodí. A Federace za cenu poškození bitevního křižníku prakticky zlikvidovala brazilské námořní letectvo.

Hvězda Guillerma Linarese stoupala ještě víc. Ve dvaapadesáti byl na současnou hodnost mladý. Měl mocné patrony, ale také byl jediným admirálem, který Lidové federaci pravidelně přinášel vítězství na moři, a Federace vítězství odměňovala.

Což bylo dobře, protože Linares nehodlal být navěky námořním velitelem. Generální tajemník Boteo byl jeho velký spojenec, ale ten tam nebude věčně. A až po válce přijde čas na nástup nového generálního tajemníka... nu, Linares bude připravený.

Teď se na svého hosta usmál a ze skříňky vytáhl láhev bílého rumu a dvě skleničky. „Myslím, že bychom se měli napít, admirále. Vaše stíhačky to provedly výborně, přesně jak ten váš tajemný hlavní plánovač naplánoval. Skvělá práce!“

„Děkuji, *compañero amiralte*,“ řekl viceadmirál Sergej Vasilijevič Nikitin a přijal nabízenou sklenku. „Bylo nám ctí s vámi spolupracovat a car Petr IV. mi osobně kladl na srdce, abych zdůraznil, že se těší na další spolupráci.“

2.

Bylo to další hektické ráno.

Martin Melichar toužil mít občas klidný den. Jen si tak v klidu vychutnat snídani, popovídat si s dětmi nebo strávit víc času se svou krásnou novomanželkou. Bohužel ale většinu posledních týdnů neměl na nic z toho čas. Ne že by nic z toho nemohl dělat, vstával brzy a rodina se sešla u snídaně, ale to byl fyzický klid. Rád by aspoň jeden den nemusel řešit ochranu konvojů do Ameriky, aktivitu ruských ponorek mezi jižní Afrikou a Duklou nebo válku v Brazílii.

Ke snídani sešel už oblečený v uniformě kapitána Česko–slovenského královského námořnictva, chybělo jenom sako, které měl na věšáku v předsíni. Zatímco scházel ze schodů do jídelny a vázal si kravatu, mrkl z okna. Ještě byla tma, ale v záři pouličního osvětlení viděl, že zase hustě sněží.

Doufám, že sebou nese knu jako včera, pomyslel si kysele. Pod sněhem byl občas led, ale aspoň padl do měkkého.

„Dobré ráno, Martine,“ řekla Zora. Její dvě dcery zamumlaly také něco na pozdrav.

„Dobré ráno všem!“ pozdravil a posadil se ke stolu, kde už na něj

čekala bohatá snídaně s hromadou vajec a šunkou. Nechyběla ani káva, námořníková nejlepší kamarádka.

Takhle vypadala jeho ranní rutina posledních několik měsíců od chvíle, kdy si jednu deštivou říjnovou sobotu roku 1948 řekli se Zorou „ano“. Znali se léta. Mladý nadporučík Martin Melichar se do krásné Zory zamiloval už před více než patnácti lety. Ta si však vybrala jeho přítele Vladimíra Rajmana. Melichar to neměl za zlé ani jí, ani jemu. V hloubi duše byl voják a stratég, věděl, že některé bitvy prostě nevyhraje. A všichni tři zůstali přáteli. Dokonce šel za kmo-tra jejich nejstarší dceři Martině.

Jenže potom přišla válka. Vladimír Rajman byl kapitánem bitevní lodi *Morava* a šel s ní ke dnu, když ruské bombardéry napadly Domovskou flotilu u Skandinávského ostrova.

Melichar byl Zoře osobně kondolovat, když se dostal domů, a potom se téměř před rokem jejich cesty znovu zkřížily v Drážďanech, jakmile skončila jeho služba na postu velícího důstojníka *Blaníku* a čekal na zařazení na admirálitu.

Mezi ním a Zorou opět přeskočila jiskra. Vzpomínal si, jak se bál, aby neměla dojem, že je krysa, která chce ujídat z mršiny, když zmizel její sok. Ta metafora byla nezdořilá, ale byla první, která ho napadla. Zora to však nebrala nijak špatně a byla to ona, kdo ho přiměl, aby se přestal bát a přiblížil se k ní. Všichni ve válce někoho ztratili, a všichni někoho potřebovali. A tak se stalo, že ji požádal o ruku. A více než rok po Vladimírově smrti se vzali při skromném obřadu, kde bylo jen několik přátel a oddávající. A samozřejmě obě Zořiny dcery, které teď Melichar přijal za vlastní. Báł se, jak k tomu všemu budou přistupovat; přišly o otce, a teď se k nim nastěhuje cizí chlap – i když chlap, kterého od dětství znají –, jenže nejspíš podečňoval, jak moc jedno to dětem je. Martině bylo čtrnáct, a víc než cokoliv jiného ji zajímali kluci a to, jak vypadá. Otčím, otec i matka byli jen divní lidé, kteří ničemu nerozumí. Alence bylo jedenáct a zajímalo ji hlavně čtení. Melichar netušil, proč jedenáctiletá dívka čte neustále Balzaca, ale vzhledem k tomu, že Honoré de Balzac za život napsal kolem stovky románů, novel a povídek,

nejspíš jí to nějakou dobu vydrží. Ne všechny byly sice přeloženy do češtiny, Alenka však dala jasně najevo svůj velký cíl, že chce na francouzské gymnázium, aby mohla číst Balzaca v originále.

Dalo by se tedy říct, že Melichar má spokojený rodinný život. Nemluvě o tom, že léta navíc neubrala Zoře nic na kráse a byla stejně nádhernou černovláskou jako kdysi. Se stejně rošťáckýma očima.

Jenže rodinný život nevymazal stres v práci. Melichar by si rád jen tak sedl a posnídal, ale věděl, že jeho denní rozvrh není nafukovací.

„Co píšou v novinách?“ zeptal se, když usrkl kávy.

„Další sloupek o boji v Brazílii,“ řekla Zora a složila noviny, které měla v ruce. „Pořád jen spekulace. Vy víte, co se vlastně stalo?“

Samozřejmě že to Melichar věděl, včera se k němu dostaly přísně tajné zprávy od rozvědky a dneska o nich povede velkou poradou, jíž se bude účastnit i ministerský předseda a možná i švagr král.

O ničem z toho nesměl mluvit.

„Možná něco víme,“ řekl neurčitě. Zora se dál neptala. Byla manželkou námořníka léta, a tak věděla, jak to chodí.

„A pojeděš zase na moře?“ zeptala se najednou Martinka, zatímco se nimrala ve zbytku snídaně.

Melichar se k ní otočil. „Nevím,“ řekl ne úplně upřímně. Martina to mohla myslet jako otázku, a kdyby byl vztahovačný, došel by k závěru, že ji zajímá, kdy vypadne. „A říká se ‚vypluješ‘.“

„Můžou tě tam povolát, když je to v Brazílii složité?“ pokračovala Martina.

„Brazílie ale není naše království,“ přidala se Alenka. Také chtěla přispět svou trochou do „dospělé“ konverzace.

Melichar se podíval na Zoru a ta lehce přikývla. Hned po svatbě mu dala najevo, že není zvyklá dětem lhát nebo nějak přibarvovat pravdu. Můžou se dohodnout něco jim neříct, ale nebude jim lhát nebo předstírat, že vážná situace je méně vážná.

„Česko–slovenské království je spojencem Brazílie,“ řekl Melichar. „Naši vojáci a piloti učí jejich piloty a vojáky. Vozíme jim zásoby. Je možné, že je pojedeme podpořit i přímo.“

To bylo něco, o čem se na admiralitě bavili několik posledních dní. Sečtělou Alenku to přimělo přikývnout.

„A co když Rusové přijdou sem, zatímco budete pryč?“

„Neptej se pořád tak hloupě!“ okřikla ji starší sestra.

„Nech mě!“

„Jen se ptejte,“ řekl Melichar a podíval se na Alenku. „Naše námořnictvo je velké, takže i kdybychom pomohli v Brazílii, máme dost lodí i zde. Navíc tu máme spojení – Jugoslávii, Skotsko a teď i Švédsko. Stejně jako naše lodě hlídají jižní Afriku nebo pobřeží Blue Ridge. Lodí máme dost.“

Tohle už byla skoro lež. Nikdo neměl nikdy dost lodí. Ne, když chce operovat po celém světě.

„Tak jo, vy dvě, jděte se připravit do školy, ve snídani se stejně už jenom nimiráte.“

Zora to řekla žoviálně, ale byla to zkušená matka. Obě dcery poznaly podtón rozkazu, který v hlase zazněl, a ani moc neprotestovaly.

Když zůstali u stolu sami, Zora se na manžela podívala.

„Takže chceš zpátky na moře?“

Melichar dopil kávu. „Jsem námořník, jdu tam, kam mě pošlou.“

„Co jsme si říkali o lhaní ve vztahu? Netyká se to jen dětí.“

Melichar se nadechl k odpovědi, ale do jídelny vešla jejich služka Agáta. Jako námořní kapitán měl Melichar sice právo na vlastního stewarda, který mu může sloužit i doma, ale se Zorou usoudili, že bude lepší, když jí v domácnosti pomůže žena.

„Promiňte, mohu sklidit nádobí?“

„Ale jistě, Agáto, jen do toho,“ řekla Zora s úsměvem, ale oči nespustila z manžela.

Když služka zmizela i s nádobím, Melichar se znovu nadechl. „Nikdo mě nikam neposílá, ale... za dva týdny se do Drážďan vrátí z Turecka bitevní loď *Jagellonský a Rudolf II*. Víím, že oba jejich kapitáni mají přijmout umístění na břehu. Tak jsem podal žádost, abych mohl převzít velení na jedné z nich.“ Téměř omluvně se na svoji ženu podíval. „Vždycky jsem chtěl velet bitevní lodi.“

Přikývla. „Ano. Vladimír taky.“

„Jsme si asi hodně podobní.“ Chtěl říct něco dalšího, ale usoudil, že bude lepší mlčet.

„Já vím. A nebuď, prosím tě, tak opatrný. Vím, koho jsem si vzala, vím, že je válka, a vím, že i kdybys o nic nepožádal, stejně tě jednou zase pošlou na moře. Věděla jsem, do čeho jdu, jen se mě prosím nesnaž hloupě chránit a jednej se mnou na rovinu. Já už si s tím... nějak poradím. Se vším.“

Melichar vstal a naklonil se ke své ženě. Objal ji a políbil.

Nikdo už nic dalšího neříkal.

*

Byly doby, kdy měl Melichar trému z mluvení na veřejnosti. To ještě chodil do školy. Teď už to nevnímal, prostě to bylo něco normálního, běžného. A od chvíle, kdy se stal operačním ředitelem celého Česko–slovenského námořnictva, měl k tomu stovky příležitostí.

Tohle byl jen jeden další den, i když tu bylo vážené diváctvo a řešily se ještě důležitější věci než obvykle.

Na generální štáb dorazil rychle a ve sněhu se cestou k autu ani nepřerazil. Se Zorou se nastěhovali do krásného domu v Suchdolu, takže to běžně do práce měl autem kousek.

V kanceláři ho čekala nejdříve porada se štábem a dostal i několik nových zpráv, které přišly během noci a které službukonající důstojník označil jako prioritní. Potom si upravil poznámky.

Následovala rychlá schůzka s jeho šéfem. Admirál Jan Brož, baron z Tábora, byl před necelým rokem jmenován novým náčelníkem štábu námořnictva, krátce po tom, co Melichar nastoupil na pozici operačního ředitele. Brož několik let velel stanici Blue Ridge, a i když to byl spíše schopný administrátor než bojovník, měl mnohem větší představitost a byl podstatně otevřenější novým nápadům než jeho předchůdce, admirál Hodža.

Výměna náčelníků štábu se netýkala jenom námořnictva. Jakmile se po osvobození Skandinávie situace ve válce s Ruskem trochu zklidnila, ministerský předseda a ministr války naznačili

generálnímu štábu, že by se jeho členové měli odebrat na odpočinek. Z původního generálního štábu zůstal pouze generál Stazsko, náčelník štábu armády. Letectvo převzal ambiciózní generál Juraj Nezval a předsedou sboru náčelníků štábu byl po mnoha debatách jmenován bývalý komandant námořní akademie v Liptovském Mikuláši admirál Endre Kurtág. Melichar byl rád, že v současné válce je předsedou někdo z námořnictva. Věděl, že Kurtág není žádný velký myslitel nebo improvizátor, ale byl to někdo, kdo dokázal udržet politické i vojenské síly v rovnováze, zajistit pro všechny složky peníze a nechat kompetentnější lidi jako admirála Brože vytvářet strategii.

Teď Melichar stál ve velké přednáškové aule u pódia a sledoval, jak Kurtág přichází v čele dalších vysokých důstojníků. Kromě nich tu byl i Melicharův starý přítel a učitel viceadmirál Tesařík, který dříve velel stanici Jižní Afrika a svazu K. S ním tu byli další velitelé klíčových oblastí. Melichar tady měl téměř nejnižší hodnost.

Dorazili nicméně i civilisté v čele s novým ministerským předsedou Romanem Hruškou, baronem ze Svitav, a několika jeho ministry. A nakonec, když byli všichni na svých místech, dorazil i král Tomáš I.

Všichni vstali, dokud se monarcha, který byl ve čtyřiceti letech jedním z nejmladších lidí v sále, neusadil na místo do první řady. Melicharovi na pódiu věnoval drobný úsměv. Tentokrát se nepotkali před schůzí, ale oba věděli, že teď, když je Melichar v Praze, si na sebe čas najdou. To už tak bývalo, když si král vzal vaši sestru.

„Dobré dopoledne,“ řekl nahlas, když se všichni usadili a veškerá pozornost byla obrácena na něj. „Účelem dnešní schůzky je poskytnout vám přehled o současném strategickém vývoji války a naší vojenské situaci. Soustředíme se hlavně na nešťastné události týkající se našich brazilských spojenců během útoku na Caracas. Myslím si, že nejlepší bude začít tímhle.

15. února letošního roku se brazilské námořnictvo s podporou česko–slovenských poradců a samozřejmě letadel pokusilo podniknout nálet na Caracas, kde kotvily čtyři bitevní křižníky třídy *Orlov*,

kteří Jihoamerická lidová federace před lety nakoupila od Rusů a které nyní používá k napadání našich konvojů do Amerik. Útok selhal, když se brazilské bombardéry nad přístavem setkaly s velkou skupinou stíhaček. Odhad přeživších pilotů byl dvě stě padesát, možná více. Z celého náletu přežilo patnáct letadel. Další čtyři posádky se podařilo zachránit z moře. Rozvědka nyní potvrdila, že šlo o ruská letadla Urgant Ur12 a Urgant Ur15, která odstartovala z ruských letadlových lodí v Tichém oceánu. Doplnila palivo na letištích ve Federaci, kde čekala, až dostanou echo o blížícím se útočném svazu.“

V sále to začalo šumět.

První se ozval admirál Kurtág.

„Jak mohli mít tak přesné zpravodajské informace?“

Než stihl Melichar odpovědět, ozval se další přítomný civilista – Svatopluk Janda. Ředitel Královské rozvědky promluvil tónem znuřeného úředníka, který maskoval jeho bystrý intelekt, jenž mu vynesl post „mistra špiona“ Česko–slovenského království.

„To není tak těžké, admirále. Samozřejmě že Lidová federace a Rusové mají špiony všude, stejně jako my nebo Brazilci. Nepochybně mají své lidi v Recife nebo Porto Alegre, kteří pozorují přístav a dají včas echo, že flotila vyplula. Není těžké domyslet si, kam vyplula. Potom stačilo, aby si federační a ruský velitel spočítali, kdy brazilské letadlové lodě přibližně dorazí na pozice, a měli letadla v pohotovosti po těch několik dnů, během nichž čekali útok. Kolem přístavu pak mohli rozmístit pozorovatele – klidně na rybářských lodkách – kteří by i bez radaru zjistili, že se blíží útočná skupina. Nebylo by to tak těžké. Vlastně... úplně stejně nám agent Tatran poslal zprávu o vyplutí Černomořské flotily v květnu 1947. A stejně i stíhačky našeho letectva odrazily ruský pokus o nálet na Duklu loni v červenci. A úplně stejně taky naši agenti v Caracasu informovali Brazilce, že v přístavu jsou všechny čtyři bitevní křižníky.“

Admirál Brož se ozval rovněž. „Ano, to je možné, mě spíš zajímá, jak se zkoordinovali tak dobře s Rusy. A kde v Tichém oceánu vzali Rusové bitevní lodě.“

Melichar dobře věděl, že Brož zná odpovědi i na tyhle otázky, probírali to spolu ještě před schůzkou, ale ptal se kvůli ostatním.

„O letadlových lodích jsme věděli,“ řekl nakonec. „Za poslední dva měsíce Rusové přesunuli tři ze čtyř nových letadlových lodí, které přestavěli z trupů bitevních lodí třídy *Alexandr Něvský*, do Tichého oceánu. Nejdřív se shromáždily v Narjan Maru a potom se přesunuly přes Káarské moře a Beringův průliv do Vladivostoku. Naši agenti ve Vladivostoku to potvrdili a došli jsme k závěru, že šlo prostě o sevcivování. Ty tři letadlové lodě byly dokončeny v tomto čtvrtroce, poslední z nich dokončila námořní zkoušky před necelým měsícem. Věděli jsme, že na palubě je admirál Nikitin, a vojenští i civilní analytici měli za to, že se prostě v Tichém oceánu sevcivují.“

Nikitinovo jméno na shromážděné zapůsobilo. Česko–slovenské námořnictvo udělalo během námořních operací kolem Švédska tu chybu, že Rusy podcenilo, a nechtělo to opakovat. Stejně tak nechtěl nikdo podceňovat Nikitina. Tento ruský admirál, původem od bitevních lodí, se stal předním expertem na námořní letectvo a jeho taktické využití. U Madagaskaru i Švédska to byl právě Nikitin, kdo Česko–slovenskému námořnictvu ušetril největší ztráty. Na kontě měl tři těžké letadlové lodě, a výměnou ztratil pouze jednu lehkou a jednu těžkou letadlovou loď. I když v obou bitvách dosáhli Češi strategického vítězství, Nikitin byl jejich největší nemesis.

Je vlastně něco jako já, taky expert na velká děla, křižníky a bitevní lodě, ale osud ho zavál k letadlovým lodím.

Akorát že Melichar plánoval vrátit se k dělům. Nikitin podle všeho osobně buduje ruské námořní letectvo.

„To bych skoro považoval za velké špionážní selhání a selhání celé naší zpravodajské komunity,“ ozval se další civilista a několik uniformovaných hlav se k němu nevrle otočilo. Ferdinand Patočka byl nový ministr vnitra. Melichar nevěděl, kdo a proč ho pozval, ale evidentně toužil přispět něčím do debaty, aby si nepřipadal zbytečně. Tím proti sobě ovšem popudil dost lidí.

Spousta důstojníků se hotovila k odpovědi, ale jako první promluvil Kurtág.

„S dovolením, pane ministře, tohle si vyprošuji. Naši zpravodajci dělají velmi nebezpečnou práci na *nepřátelském území*. A naši analytici musejí pročíst tisíce různých hlášení, jež si často protirečí. Je to systém, ve kterém dochází k chybám, a tady jsme proto, abychom se přes jednu chybu přenesli, ne abychom na sebe ukazovali prstem.“

„Já myslím, že selhání se musejí řešit a...“ začal Patočka, ale někdo ho přerušil. Někdo, komu už nemohl odseknout.

„Já osobně se domnívám, že osočování nikomu neprospěje,“ řekl král Tomáš I. klidným hlasem, který připomínal děla na bitevní lodi před výstřelem. „Tohle k ničemu nevede. Pokračujte, prosím, kapitáne.“

„Jistě, Vaše Veličenstvo,“ řekl Melichar formálně. Všiml si ještě, jak Hruška věnoval Patočkovi výmluvný pohled, který jako by připomínal, že průměrný ministr ve své funkci vydrží půl roku.

„Myslím, že se shodneme. Rusové nás prostě zaskočili a překvapili,“ pokračoval král. „Nikdo netvrdil, že Nikitin je hloupý, a jejich akce na Islandu předloni naznačovala, že ten jejich tajemný plánovač umí přemýšlet hodně netradičně.“

Odpovídala mu sada příkyvování. Všichni věděli, že na Islandu se Rusům nepodařilo zničit české zásoby ropy v Baffinově zálivu hlavně kvůli velkému štěstí.

„Jak je to dál s ruskou aktivitou v Tichém oceánu?“ zeptal se král.

„Co se týče jejich tichomořské flotily, tu vytrvale oslabují,“ řekl Melichar. „Jakmile se naplno rozhořela válka mezi námi, odvolali všechny bitevní lodě do evropských přístavů. Podle zpráv agenta Nevlase ve Vladivostoku tam mají pouze šest křižníků a menší podpůrná plavidla, hlavně stovky nákladních lodí. Novým velitelem tichomořské flotily car jmenoval před jedenácti měsíci admirála Nikolaje Murzina. Podle našeho bývalého námořního atašé v Moskvě, který ho potkal osobně, byl Murzin vždycky spíš logistik než cokoli jiného. Není to bojový admirál, ale je asi největším ruským expertem na námořní zásobování. Jeho flotila postavila zásobovací depa napříč oceánem na zbytcích japonského pobřeží, na Marianách, Šalamounech, na Havaji a na Tahiti. Odtamtud vedou

zásobovací trasy, jimiž podporují Jihoamerickou lidovou federaci. Vozí jim materiál, zbraně a vybavení pro jejich válku s Brazílií. Z válečného hlediska je Tichý oceán klidnou oblastí a dává smysl, že si ho Nikitin vybral k zacvičení svých letadlových lodí.“

Generál Stazsko zvedl ruku. „Promiňte, kapitáne Melichare, ale jak se k tomu všemu staví Čína? Tichý oceán vždycky považovala za svoje pískoviště. A teď nechá Rusy, aby si přes něj stavěli dálnici zásobovacích základen od Vladivostoku po San Isidro?“

„Čína je nevyzpytatelný subjekt, obávám se,“ přiznal se Melichar. „Naši zpravodajci,“ kývl na Jandu, „se domnívají, že Čína se v současnosti snaží udržet svůj vliv v Austrálii a potlačit nějaká místní povstání. I Čína byla po válce s Ruskem vyčerpaná a Ameriky nikdy nevnímala jako svou sféru vlivu. Na druhou stranu víme, že Číňané pilně pracují na stavbě vlastních letadlových lodí, a je otázka, jak se změní rozložení sil, až budou mít vlastní námořní letectvo. Prozatím to ale vypadá, že Čína hrátky Rusů v Tichém oceánu ignoruje nebo alespoň toleruje.“

„Je důležité uvědomit si, že Čína byla po válce s Ruskem také vyčerpaná a má vlastní problémy,“ ozval se generál Stazsko a rovněž věnoval pohled Jandovi. „I pokud je pravda, že Rusové přesouvají celou armádu na Dálný východ, přímo u čínských hranic žádné velké početné jednotky nemají. Co mají, soustřeďují na západě Ruska.“

„A proč vůbec Rusové podporují někoho, jako je Lidová federace?“ ozval se Hruška. „Omlouvám se, vím, že to řešíme léta, ale teď jim asistují přímo, a vojensky. Proč takhle podporují stát, který hlásá rovnost a odmítá jakoukoli šlechtu? V reálu to sice je ve Federaci všelijaké, ale *hlásají* to. A to je přece pravý opak toho, co chtějí Rusové. Nedávno krvavě potlačili povstání hned na několika místech. Nelítostně likvidovali i vzbouřence, kteří se prakticky hlásili ke stejným myšlenkám jako Federace.“

„Máte pravdu, pane ministerský předsedo,“ připustil Melichar. „Car na jednu stranu podporuje Lidovou federaci, a na stranu druhou masakruje obyvatele vlastní země, kteří se snaží prosadit stejné myšlenky jako Federace. Máme dojem, že carovi prostě a jednoduše

teče do bot. Když neuživí své lidi – od šlechtice po posledního mužíka – víc se jich bude bouřit, a on ví, že střílet do demonstřujících rolníků a dělníků – vlastně nevolníků – nemůže pořád. Myslím, že Petr IV. si pomalu začíná uvědomovat, že výsledek války může ovlivnit i jeho osobní život. Proto se snaží expandovat ještě agresivněji. O co mu jde v Jižní Americe, nevíme, Federace nemá nic, co by Rusko chtělo, ale je možné, že uzavřeli dohodu, že v případě porážky Brazílie si Rusko vezme část jejího území a bude tam pěstovat jídlo. Možná jim jde prostě o to přimět nás k válce na dvou frontách.“

„Může být jejich cílem něco jiného v Amerikách?“ Teď se pro změnu zeptal admirál Brož – opět v roli ďáblová advokáta.

„Může, ale potom hrozí, že by se dostali do křížku s Britským dominiem, které považuje Severní Ameriku za své území. Ano, mohou se pokusit obsadit například Kalifornii a její zemědělskou půdu, ale bylo by pro ně těžké udržet si ji přes celý oceán. Můžou chtít obsadit i Panamu a získat přístup k Panamskému průlivu, ale to by opět bylo těžko udržitelné.“

Sálem se neslo sborové souhlasné mumlání. Kalifornská republika vznikla po Velké bouři a po sérii válek o jídlo a zdroje. Nyní se díky přistěhovalcům putujícím na západ rozpínala do států jako Utah, Nevada, Arizona a severní území Mexika. Kalifornie neměla významné námořnictvo, ale velkou pozemní armádu, kterou si chránila území na severních hranicích pro případ, že by je Britské dominiem chtělo zkusit obsadit.

Panama byla ještě větší paradox. Velká bouře vyryla tenký průliv zhruba v místech, kde se od počátků novověku hovořilo o stavbě průplavu. Úžina byla tenká sotva na proplutí jedné velké lodi, ale tamní vládě to zajistilo spojení mezi Tichým a Atlantickým oceánem. Panama držela ozbrojenou neutralitu, a i jako malý stát si uhájila nezávislost.

Generál Stazsko se na Panamu zeptal hned v další otázce.

„Slyšel jsem, že Panama dala Federaci embargo na používání průplavu, stále to platí?“

„Ano, stále. Jejich napadání konvojů označila za narušování

obchodu a uzavřela jim průplav. A co si budeme povídat, Panama vždycky měla blíž k Brazílii a k nám než k Lidové federaci.“

„To nám dává výhodu,“ řekl admirál Brož. „Jejich bitevní křižníky jsou uvězněné na atlantické straně. Do bezpečí San Isidro nebo jiných přístavů na tichomořské straně by musely plout kolem mysu Horn a předtím kolem celé Brazílie. A to by doplňovaly palivo na moři.“

„Já bych jen rád dodal, pane, že jejich velitel, admirál Linares, umí doplňovat palivo na moři,“ řekl Melichar a dával si pozor, aby nepůsobil, jako že svého nadřízeného veřejně opravuje. Když nad tím Brož jen mávl rukou, pokračoval. „Zrovna tak se Linares se svými křižníky probil kolem mysu Horn, když válka před pěti měsíci začala. Potopil jednu brazilskou bitevní loď a další poškodil tak, že ji opravují ještě dneska. Pokud jeho lodě byly tehdy nějak vážně poškozeny, naše rozvědka to stále nepotvrdila.“

„Já vím, kapitáne. Tím, že umí tankovat na moři, nám pěkně zaváří. Ale cesta kolem mysu Horn bude přece jen náročnější.“ Otočil se ke Kurtágovi, který seděl nejbližší k Hruškovi a králi. „A samozřejmě přijde na to, co my s tím můžeme udělat. Brazilský útok se nepovedl, a dokud ho nezastavíme, bude Linares potápět naše konvoje dál.“

„Je otázka, co s tím můžeme dělat,“ řekl generál Nezval. „Pořád máme Rusko jen kousek po moři od Dukly a pořád tam čeká velká flotila.“

„Já bych to neviděl tak černě,“ řekl Stazsko. „Nejsem námořník, ale vidím, co se děje v Turecku a jak se tam ruská obrana naprosto zhroutila. Myslím, že můžeme něco uvolnit, abychom to poslali do Brazílie. Rozhodně námořní letectvo.“

„Námořní letectvo je to, co nás zatím před Rusy ochránilo, pokud se nemýlím,“ nadhodil Hruška.

„To sice ano, pane ministerský předsedo,“ přidal se Nezval, „ale generál Stazsko má pravdu. Pokud jde o ochranu našeho pobřeží, Česko–slovenské letectvo dokáže nahradit letectvo námořní. Naše palubní letce tak můžeme použít pro ofenzivní operace.“ Řekl to s notnou pýchou v hlase, bojeschopnost letectva zvýšil on osobně,

když prosazoval výcvik pilotů v útocích na námořní cíle a protlačil u Tatry sériovou výrobu lehkých bombardérů podobných námořním SB-5 a TB-14.

Letectvo ovšem nemělo tak zkušené piloty, pokud šlo o útok na námořní cíle.

„Dobrá,“ připustil Hruška, „ale neříkal tu někdo, že Rusům může jít o to, aby nás rozdělili?“

Tentokrát se ozval Janda.

„Nepochybně ano, pane ministerský předsedo. Nicméně je otázka, co Rusové momentálně chtějí. Generál Sobčak celé měsíce dával dohromady 16. armádu na posílení ruských sil v Turecku a potom byl bez vysvětlení poslán pryč. Naše rozvědka si není jistá kam, ale mluví se o Vladivostoku.“ Pokrčil rameny. „Zdá se, že car Turecko odepsal, i když nestáhne vojáky, které tam už má, stejně jako nestáhl ty ze Švédska.“

Odpověděla mu vlna příkyvování. Ve Švédsku padlo do zajetí přes sto padesát tisíc ruských vojáků, které museli Češi živit a někde je internovat. Car odmítal výměny zajatců, preferoval, když sto padesát tisíc hladových vojáků bude ujídat zásoby Čechům. Stejně to nepochybně dopadne i v Turecku. Ruský odpor se hroutí a sultán Selim se vrátí na trůn. Jediný rozdíl bude v tom, že se zajatými Rusy se tam nikdo párat nebude.

Melichar měl bohužel výbornou představivost, a až moc dobře se dokázal vžít do toho, čím bude procházet mužik, nejdříve násilím odvedený do armády a potom nechaný napospas Turkům, kteří kvůli svým ruským mocipánům celá léta hladověli. Ne že by Turci kdykoli jindy oplývali soucitem.

Jenže chladná vojenská kalkulace určila, že Česko–slovenské království bude s Tureckem na stejné straně. A spojence potřebovali.

Janda nechal ticho odeznít a pokračoval: „V každém případě, pokud celá armáda míří do Vladivostoku, musí se to týkat něčeho v Tichém oceánu. Je možné, že Rusko hodlá poskytnout Lidové federaci přímou podporu.“

„To by byl pro cara šílený risk,“ ozval se viceadmirál Tesařík.

„Jedna věc je dodávat Federaci pušky a tanky nebo jim dočasně poslat na pomoc letadla se vzdělanými piloty. Ale poslat k nim statisíce vojáků, kterým budou jejich jihoameričtí kolegové vysvětlovat, jak si jsou všichni rovni... Co si myslíte, že se stane, až se vrátí domů? Budou chtít opustit armádu a jít zpátky dřít na panské pole? Námořníci mají v Rusku alespoň nějaké vzdělání a zachází se s nimi lépe. Vojáci jsou bráni z těch nejnižších vrstev.“

Melichar opět v duchu přikývl. Rusko se stále křečovitě drželo samoděržaví a nevolníci byli spjati s panskou půdou. Jenže na průmysl a velké projekty jako stavba válečných lodí car potřeboval dělníky, kteří měli alespoň nějaké vzdělání. Obsluhovat jeřáb nebo výrobní linku bylo složitější než obdělávat pole. Takže car během industrializace vytvořil takzvaná svobodná průmyslová města, kde vzdělanější a vyučení dělníci pracovali. Z těchto lidí a jejich rodin se také verbovali námořníci. Mužici uprostřed Sibíře byli spíše lidským zdrojem pro armádu, kde je trénovali tradičním ruským způsobem: „Tohle je puška, tohle je ten nebezpečný konec, tímhle se střelí, tak ahoj, jdeš v první linii.“

„Otázkou je, jestli je car potom vezme zpátky,“ ozval se král zachmuřeně. „Nemůžou ty vojáky použít k invazi jinde v Amerikách? Nebo – nebudou si chtít vzít od Číny Austrálii?“

„Myslím si, že Austrálie – a nový konflikt s Čínou – jsou to poslední, co teď car může chtít, Vaše Veličenstvo,“ zasáhl Melichar. „Nicméně uvidíme, jak to bude s přesuny vojsk. Nemohou podpořovat invazi přes celý oceán bez spousty bitevních lodí, a všechny ruské bitevní lodě jsou nyní ve Smolensku připravené na boj s námi. Je možné, že je v příštích týdnech přesunou, ale zatím tomu nic nenasvědčuje. Rusové jsou pořád fixovaní na bitevní lodě a proti nám je rádi pustí.“

„A co jejich letadlové lodě?“ zeptal se král. „Co jim tady zbylo?“

„Ve Smolensku je pořád ruský svaz letadlových lodí složený ze tří lehkých a dvou těžkých. Poslední ze čtyř nových, které vznikly přestavbou z *Něvských*, nyní provádí námořní zkoušky u Narjan Maru.“

„A proti nim máme v provozu šest těžkých a šest lehkých letadlových lodí, pokud dobře počítám,“ řekl král. „S tím se dá pracovat. Ale nebudu předstírat, že vím víc než vy, pánové. Nedá se moc odhadnout, co máme udělat.“

„Moji agenti samozřejmě sledují, co se dá,“ řekl Janda. „A velká otázka z poslední doby je, co Rusové chystají. Máme agenty ve většině jejich přístavů, a dokonce i ve Stavce. Agent Jeřáb je na jednom z ruských ministerstev. Nemůžu říct, kdo to je, ale máme přístup k informacím, které naznačují, že Rusko vyvíjí diplomatický tlak v Britském dominiu, Kalifornii, Panamě, Texasu i Jihoamerické lidové federaci. Působí to jako diplomatické oťukávání, ale v poslední době vzrostl počet diplomatů, kteří řeší Panamu.“

„Tím se opět dostáváme k otázce, co můžeme udělat my,“ řekl admirál Brož. „Jsem nucen souhlasit s kapitánem Melicharem, myslím si, že situace v Amerikách vyžaduje náš vojenský zásah.“

„Souhlasím,“ řekl admirál Kurtág a věnoval pohled králi i ministerskému předsedovi. Oba lehce přikývli.

„Admirále Broži, chci, abyste si s kapitánem Melicharem sedl a přišel do zítřka s návrhem, co můžeme poslat do Amerik, aniž bychom tím oslabili naši vojenskou pozici v Evropě a Jižní Africe.“

„Rozumím, pane,“ řekl Brož za oba.

„A je něco, čím můžeme Brazílii pomoci hned?“ zeptal se Hruška.

„Stále jim posíláme nová letadla, pane ministerský předsedo,“ řekl Melichar. „Naše nové eskortní letadlové lodě jsou na tuto přepravu ideální. V celé Brazílii jsou naši letečtí instruktoři, vojenští i civilní, kteří piloty zacvičují. Momentálně do Brazílie pluje už čtvrtý konvoj...“

3.

Měl by sis najít nějakého koníčka, Bergu. Prospěje ti to, uvidíš!

Lukáš Berg seděl ve své malinké kajutě – ale přece jen větší, než na jakou měl nárok jako pouhý nadporučík – a snažil se za poblíkavajícího lodního světla přilepit kus stěžně na dřevěný model, který měl na stole.

Slova jeho velitele na výcvikové základně v Liptovském Mikuláši mu pořád zněla v hlavě. Korvetní kapitán Vencálek to myslel dobře, dokonce by se dalo říct, že si Berga vzal pod svá křídla, když se mladík stal jeho zástupcem u 33. cvičné perutě. Všiml si, že Berg jako většina frajírků jeho věku chce prostě létat a dělat v letadlech blbosti. Bergovi připadalo povýšení jako studená sprcha. Sice už velel roji, ale to bylo spíš takové „první mezi rovnými“. Teď byl zástupcem velitele perutě a čekalo se od něj, že bude nejenom zodpovídat za většinu administrativy, ale i za posádky všech šestnácti letadel, která měli k dispozici.

Možná šlo jenom o cvičnou peruč, ale Berg dobře věděl, že tím, jak se české námořní letectvo rozrůstá, nehrozí, že by se stal normálním pilotem. Ne, zlaté časy mu skončily, a z toho byl dost nespůj a nevrlý, až mu Vencálek poradil, aby si našel koníčka.

A výsledek? V Mikuláši měli modelářský obchod, a tak se rozhodl stavět modely. Prý mu to šlo, akorát mu trvalo měsíc to, co normální modeláři zvládli za týden.

Vrzající dveře do jeho kajuty se otevřely – nevrzaly o nic víc než celá loď – a Berg za sebou uslyšel známé kroky.

„Ahoj, Lukáši,“ řekl jeho spolubydlící Štefan Hronec. Eskortní letadlová loď *Vidnavská nížina*, na které se plahočili přes Atlantik, neměla dost velké ubytovací zařízení, aby piloti spali odděleně od zbytku posádky, jako tomu bylo například na těžkých letadlovkách třídy *Blaník*, takže Berg bydlel s lodním navigátorem Hroncem, který byl také kapitánporučík.

Byl to celkem dobrý spolubydlící, až na to, že chrápal tak, že přeřval i lodní sirénu.

„Ahoj,“ řekl nepřítomně. „Myslel jsem si, že máš službu.“

„Kapitán mě poslal pryč dřív. Chce, abych mu na konci hlídky spolu s meteorologickým důstojníkem předložil podle předpovědi počasí zprávu o doporučeném kurzu, takže se převlíknu, půjdu něco sníst a dám se do toho. Co děláš ty?“

„Čekám, až se na palubu vrátí moji svěřenci,“ řekl Berg a zkusil přilepit druhý stěžeň, což se nepovedlo a stěžeň mu spadl na zem.

„Ne, já myslím tuhle věc. To sis přitáhl na palubu v té krabici?“ Hronec přistoupil ke stolku a zadíval se na model.

„Ano, korvetní Vencálek mi navrhl, že si mám najít konička, tak jsem začal stavět modely. Ale žádný expert nejsem.“

„To je galeona?“

„Ano, ale tehdy se jim tak už neříkalo.“ Berg na zemi našel stěžeň a znovu ho natíral lepidlem. „Je to španělská řadová loď z roku 1805. Tahle bojovala u Trafalgaru proti admirálu Nelsonovi.“

„Španělská loď?“ Hronec protáhl obličej. „To je skoro vlastizrádné, ne?“

Někteří lidé měli ještě válku se Španělskem v živé paměti. Berg v ní přišel o otce, ale otec byl sadista, který týral matku i jeho, takže mu Španělé vlastně prokázali službu, že ho zabili, i když to neříkal

nahlas. Ale už se aspoň přestal tajit tím, jaký jeho otec byl, dokonce o tom i mluvil v novinách.

„Jak se to vezme,“ řekl spolubydlícímu. „Je to sice španělská loď, ale jmenuje se *San Juan Nepomuceno*. Říká ti to něco?“

Hronec se na chvíli zamyslel a potom se najednou zarazil. „San Juan... Nepomuceno... Svatý Jan Nepomucký?“

„Jo, Španělé pojmenovali loď po českém světci. Tím, že si ji stavím, ho vlastně vracím domů.“

„To nechápu, proč po českém?“

„Nepomucký byl slavný po celé Evropě. Já spíš nechápu, proč pojmenovali loď po světci, kterého utopili.“

Ozvalo se houknutí lodní sirény následované hlasem jednoho z bocmanových asistentů.

„Kapitánporučík Berg k leteckému důstojníkovi, kapitánporučík Berg k leteckému důstojníkovi...“

Berg se zvedl. „Už se vracejí. No nic, užij si svačinu.“

Hronec pořád zaujatě zíral na modýlek.

„A na tu loď nesahej!“

*

V centrále leteckého důstojníka mohl Berg sledovat moře skoro na stejné úrovni jako kapitán na můstku. Byl jasný den, foukal studený vítr, ale oteplovalo se, bylo jasné, že se blíží k rovníku. Opodál mohl vidět další lodě svazu D, do kterého patřila i *Vidnavská nížina*. Většina lodí byla stejně šeredná jako jeho mateřská, ve svazu D plulo osm eskortních letadlových lodí.

Berg chápal, k čemu jsou tyhle lodě dobré, ale nešlo mu do hlavy, proč tahle z náhradních dílů uplácaná šilenost musí být tak oškli-vá a proč na ní musí plout zrovna on. Když se před necelými dvěma lety v bitvě u Madagaskaru naplno ukázal potenciál letadlových lodí, přišel problém, že na nové letadlové lodě se bude dlouho čekat. Pan Jan Martinec, český průmyslník z Drážďan a majitel jedné z největších lodářských firem, která stavěla nákladní lodě a tankery, navrhl

řešení. Z existujících trupů tankerů postaví eskortní letadlové lodě a z existujících součástek vytvoří rychle plavidlo, které bude moct přepravovat letadla do boje.

Česko–slovenská vláda na to přistoupila, Martinec dostal jednu z největších zakázek, ve které slíbil do osmnácti měsíců dodat dvacet eskortních letadlových lodí. K překvapení všech se mu to opravdu povedlo, poslední z dvaceti objednaných byla odevzdána do rukou námořnictva před měsícem.

Eskortní letadlové lodě měly četná využití, mohly podporovat invazní vojska, a uvolnit tak těžké letadlové lodě pro aktivní boj s nepřátelským loďstvem. Eskortky – jak jim piloti začali přezdívat – mohly přivážet i nová letadla na místo určení, což vlastně dělaly i teď, když osm eskortních letadlových lodí vezlo náklad letadel pro Brazílii.

K tomu byla využita i Bergova peruť. Někdo usoudil, že aktivní plavba po moři a nácvik přistání pilotům pomůže. Potom odevzdají letadla a vrátí se domů, kde dokončí výcvik a připojí se k plnohodnotným perutím. A Berg také.

Mezitím však musí hlídat skupinu nováčků a vydržet na téhle eskortce, jimž posádky občas říkaly i „plovoucí rakev“, „letadlová prachárna“ nebo „postradatelná“.

Problém byl, že eskortní letadlové lodě neměly na rozdíl od těch velkých žádný pancíř, žádné protitorpédové těsnění, jen sporadickou protiletadlovou obranu, a dokázaly vyvinout rychlost pouhých šestnáct uzlů. Navíc to pořád byl v jádru tanker, takže na jednu stranu měla loď dost paliva, na stranu druhou se mohla *velmi snadno* vznítit.

Aby ke křivdě přibyla i potupa, nějaký inteligent z parlamentního výboru usoudil, že když se těžké letadlové lodě jmenují podle hor Česko–slovenského království, ty eskortní by se měly jmenovat po nížinách. Berg se tak plavil na *Vidnavské nížině* a kolem něj ve formaci plula *Lowitzko–bloňská planina*, *Malá dunajská kotlina*, *Jihobaltské pojezeří* nebo *Ostravská pánev*. Používat to v rádiové komunikaci bylo něco příšerného a zkracovat to nešlo, protože všechno byla planina, nížina nebo pánev. Velitel svazu D, kontradmirál Ladislav

Žilinský, se plavil na *Polabí*, které si nejspíš vybral pro to, že jako jediné mělo trochu příčetné jméno. Na samém konci formace byly dvě lodě s jinými jmény – buďto někdo dostal během stavby rozum, nebo jim došly nížiny, ale další várka eskortek dostávala jména podle jezer, takže poslední dvě letadlovky svazu D se jmenovaly *Balaton* a *Hlučín*.

„Zajímalo by mě, na co myslíte, kapitánporučíku,“ řekl letecký důstojník, aniž by odtrhl oči od dalekohledu, jímž sledoval horizont.

„Na jména lodí, pane,“ řekl Berg bez obalu.

Letecký důstojník jen přikývl. „Jo, já se na ně snažím nemyslet. Ale mohlo to být horší.“

„V čem?“

Důstojník se zasmál. „Já jsem z námořní rodiny, otec byl v obchodním loďstvu. Na rozdíl od válečného námořnictva si v obchodním loďstvu můžete loď pojmenovat opravdu, jak chcete, takže posádky doufají, že podílník nebo majitel rejdařské firmy nemá příliš zvrácený smysl pro humor. Kamarádi ve škole se mě ptali, na čem se plaví můj otec, a já musel říct, že na *Vlhké mušličce*.“

Berg se zasmál. „Ano, to asi je horší.“

„To si ani neumíte představit. Hlavně mezi pubertáky. A umíte si představit ty rozhovory? *Vlhká mušlička* právě přirazila k molu.“
Letecký důstojník potřásl hlavou a potom ukázal prstem k obloze. „A tady se už blíží vaši svěřenci.“

Berg si přiložil k očím vlastní dalekohled. Opravdu, letěla od severozápadu, čtyři letadla SB-5 Albatros, která se právě blížila a dala signál se žádostí o přistání.

„Alespoň poznali vlastní loď,“ dodal letecký důstojník. „Včera pár nováčků z *Malé dunajské kotliny*, co létali na torpédových bombardérech, přistálo omylem na *Polabí*. Když jim jejich omyl vysvětlili, odstartovali a přistáli na *Ostravské pánvi*. A ano, je to opravdu šílené říkat tahle jména.“

„Copak – když už nic jiného – nevidí ta velká čísla, která jsou na letové palubě?“ zeptal se Berg a ukázal dolů na palubu *Vidnavské nížiny*, kde se skvěla obrovská trojka.

„Víte, jak snadno si trojku někdo splete s osmičkou? Nebo sedmičku s jedničkou, což je to, co se těm lidem stalo. Proč pak přistáli na lodi číslo deset, snad ani nebudu říkat. Trénink přistání při rádiovém klidu se jim moc nepovedl. Ale teď už přistává první váš.“

Albatros klesal na palubu, umně zpomalil, signální důstojník na ranveji mu dal povolení a letadlo dosedlo, hák se zachytil za kabel a stroj zpomalil.

Byl to mistrný manévr jako všechno, co pilot dělal. Berg poznal velitele roje, poručíka Tivadara, který byl ve všem tak perfektní, že tím dokázal Berga vytáčet.

Druhý stroj dosedl bez potíží, i když to pilot měl pořád tendence stáčet doleva. To byl podporučík Urban.

Další na řadě byl odmávnut podporučík Jesl. Následoval podporučík Klein, který dosedl celkem bez problémů. Jesl byl odmávnut ještě jednou při druhém pokusu, a povedlo se mu to až na třetí.

„A jsou doma,“ řekl letecký důstojník. „Teď už jsou jen vaši.“

„Jo, pustím se do nich,“ slíbil Berg a v duchu proklel korvetního Vencálka, že ho nutí tyhle věci dělat a ani tu nestojí s ním. Ze šestnácti pilotů perutě Vencálek dohlíží na osm a Berg na dalších osm, to mu přišlo spravedlivé. Berg o tom měl své pochyby.

*

„Ve vzdálenosti devadesát námořních mil na severozápad od svazu D jsme udělali obrat o devadesát stupňů na levobok a zamířili dál po novém kurzu. Během průzkumu jsme identifikovali jeden torpédoborec třídy *Dunaj* a jeden tanker třídy *Oskar*, a to vše v poloze třicet jedna stupňů a dvacet minut severní šířky a čtyřicet stupňů a padesát čtyři minut západní délky,“ říkal poručík Tivadar věčným až znuděným tónem. Čtyři piloti a jejich posádky seděli v instruktážní kajutě a Tivadar mluvil na Berga, zatímco Bergův radista Kunc to zapisoval.

„Po dalších patnácti minutách jsme se podle letového plánu otočili o dalších devadesát stupňů a zamířili ke svazu D. S ním jsme

navázali vizuální kontakt ve 13:43. Mateřské lodi jsme dali signál k přistání ve 13:49.“

„Ano, ano, jistě, přistání jsem viděl,“ řekl Berg, a možná zněl trochu nevrle, ale nemohl si pomoci. Poručík Tivadar, celým jménem Béla Tivadar de Hochepped, byl jejich nejlepším pilotem, dost možná lepším pilotem než korvetní Vencálek. A možná – *možná* – i lepším pilotem než Berg, i když to si Berg opravdu nechtěl připouštět. Tivadar uměl mistrně přistávat, uměl úžasně manévrovat, v nácvičích shazování bomb na cíl byl běžně nejlepší. A jak právě znovu dokázal, identifikace cíle mu také šla úžasně. Admirál Žilinský nechal poslat na severozápad jeden torpédoborec a jeden tanker právě z toho důvodu, aby mohli piloti cestou něco zkusit. Torpédoborce ve svazu byly tří různých tříd a rozpoznat torpédoborec bylo to nejjednodušší. Tivadarovi se to ale povedlo.

K tomu všemu byl Tivadar šlechtic, jeho rod měl tradici stovek let a udržel se i po reformách po česko-slovenském vyrovnání. Tivadar neustále mluvil znuděným protahováním, které měli rádi někteří šlechtici, a měl postoj „já jsem ta šlechta a jsem lepší než vy“. Problém spočíval v tom, že on prostě *byl* ve všem lepší, což jeho aroganci jen podtrhovalo.

K tomu všemu byl krásný a v Liptovském Mikuláši měl každý opušťák novou dívku.

Krucinál, nikdo nemohl být tak dokonalý a úspěšný ve všem. To bylo proti přírodě!

„Přistání se vám povedlo,“ řekl Berg stroze.

„Děkuji, pane,“ řekl Tivadar tónem naznačujícím naprostou samozřejmost.

„Pár vašich svěřenců to mělo horší.“ Berg se podíval na dalšího pilota. „Podporučíku Urbane, vím, že vál silný vítr, ale musíte s tím počítat a lépe to kompenzovat. Kdyby bylo letadlo poškozené, skončil byste v moři.“

„Ano, pane kapitánporučíku,“ řekl Urban. Poměrně dobrý kluk, až na to, že šíleně vzhlížel k Tivadarovi.

„Podporučíku Kleine, vaše přistání bylo v pořádku. Podporučíku

Jesle, co vy? Co se stalo? Přistával jste za poměrně klidného dne na třetí pokus.“

Klein prostě založil ruce a čekal. Jesl se netvářil nijak nervózně, jen si prohrábl zpoceně plavé vlasy. „No, moc mi to nešlo, vždycky jsem měl špatný úhel... nesedlo mi to.“

„Nejste v tom žádný nováček, přistával jste už mnohokrát,“ řekl Berg a věděl, jak sám nesnášel, když mu *jeho* nadřízený dával podobné přednášky, tím spíš před svědky.

„Já vím, pane, zlepším se,“ slíbil Jesl.

Jako kdybych byl učitel!

„Rozhodně se tím netrapte, hodnocení píšeme až na konci plavby, do Recife máte ještě čas.“ Svaz D vyplul z Drážďan teprve před třemi dny a vzhledem k pomalosti letadlových lodí to ještě nějakou dobu potrvá, hlavně když admirálové Žilinský a jeho zástupce Bozsik chtěli, aby všichni po cestě trénovali a každý pilot létal minimálně jednou nebo dvakrát denně.

„Ano, pane.“

Tivadar vydal neurčitý a velmi snobský zvuk a začal si studovat nehty. Berg si nemyslel, že to hraje, pro toho blbce to bylo prostě přirozené.

I když... on vlastně není ani blbec. Testy inteligence dával jako nejlepší ze třídy, to byl další důvod, proč z něj už při výcviku udělali poručíka a dali mu roj. Krucínál.

„Chtěl jste něco říct, poručíku Tivadare?“

„Co? Och ne, pane kapitánporučíku, vůbec ne.“ Blahosklonně se usmál. „Myslel jsem na něco jiného, vím, že rozbor přistání mých kolegů vám potrvá dlouho.“

Berg potlačil nutkání zaskřípat zuby.

„To máte nejspíš pravdu. Ale něco mě napadlo. Víte, že rychlost konvoje udává nejpomalejší člen?“

Tivadar protáhl oči. „To vskutku vím, pane kapitánporučíku.“

„Výborně, a platí to i o leteckých skupinách. Myslím, že co potřebujete, je naučit se soudržnosti.“

Tivadar se netvářil nijak zklamaně. Věděl, že jako velitel roje

odvádí poměrně dobrou práci – a měl pravdu – a rovněž věděl, že až tahle mise skončí, přidělí ho úplně jinam, stejně jako je všechny. Byli pouze tréninkovou perutí.

Berg se na něj usmál. „Takže od této chvíle bude váš roj hodnocen jako celek. Skóre nejslabšího člena bude zároveň skóre celého roje.“

Poprvé Tivadara viděl překvapeného. Mladý šlechtic na něj několik sekund zíral neschopen slova.

„Ale pane... pane kapitánporučíku, to přece není... to není přípustné!“

„Je, právě jsem to rozhodl a korvetní Vencálek mi v tom dává volnou ruku. Chcete dobré hodnocení, Tivadare? Naučte je, co umíte.“

Naparáděný pilot pořád nebyl schopný slova a Berg si to pod kamennou maskou krásně vychutnával.

„Tak a teď dokončeme hlášení. Podporučíku Urbane, jak byste hlášení poručíka Tivadara doplnil?“

*

Když piloti a letci odešli, Berg mrkl na Kunce.

„Tak co o tom soudíte, poddůstojníku?“

Kunc se usmál. „Řadovým námořníkům nepřisluší hodnotit důstojníkovy rozkazy.“

„Na to kašlu, co si o tom myslíte?“

„Myslím si, že pan poručík Tivadar se teď bude hodně snažit, a asi jste mu trochu srazil hřebínek.“

„To nebylo mým cílem,“ zalhal Berg. „Ale určitě mu to pomůže.“

„Myslím si, že ano, pane. Bavím se s Honzou i Liborem, co létají v Tivadarově letadle. Víím, že Tivadar dokáže být otravný a náročný. Nechce, aby mu radista a zadní střelec zkazili hodnocení, ale ví, že vyhodit je nemůže, a tak se snaží. Když bude jeho hodnocení ovlivňovat celý roj, začne se snažit ještě víc.“

„To rád slyším,“ usmál se Berg. Michal Kunc byl jeho radistou už dlouho. Nejdřív k němu nastoupil s Richardem Otomanem před bitvou u Madagaskaru jako zadní střelec. Společně uvázli na Islandu,

kde Otoman zahynul, a Berg s Kuncem se dostali pryč s pomocí dvou českých agentů. Při té příležitosti sabotovali palivo u celého křídla ruských bombardérů a doma na ně na všechny navěšeli medaile.

Kunc byl povýšen a doporučen na důstojnický kurz, ale z nějakého důvodu odmítl. Když byl Berg v Liptovském Mikuláši, Kunc se tam vrátil a Berg z něj okamžitě udělal svého radistu. Jenže Kunc dělal víc než to, byl jeho spojkou do světa mužstva, hlavně posádek ostatních bombardérů, které měl na starosti, a často zjistil věci, které by Berg jako důstojník nezaregistroval.

„Myslíte si, že vám to u korvetního Vencálka projde?“ zeptal se Kunc.

„Myslím si, že ano, ale můžu se ho zeptat.“ Podíval se na hodinky. „A musím se jít převléknout. Vencálka a mě pozval na večeři kapitán.“

„Blahopřeji. Má pro to důvod?“

„Asi chce utužovat vztahy mezi posádkou a námořními piloty. Nevím.“

„Tak si užijte večer, pane. A kdyby vám nechutnalo, přijďte do jídelny. Dneska má být gulášovka.“

*

Večeře byla výborná. Kapitán Bernard Zahradník, který velel *Vidnavské nížině*, někde získal výborného kuchaře. Prý měl ve Vídni vyhlášenou restauraci, ale jak vypukla válka, přihlásil se do služby v námořnictvu, aby mohl nějak podpořit válečné úsilí. Kapitán Zahradník ve Vídni trávil spoustu času a restauraci *Weisse Rose* miloval. Jakmile se dozvěděl, že šéfkuchař Holbein vstoupil do námořnictva, zatahal za všemožné páky a zajistil, aby ho převeleli na jeho loď.

A tak tu teď Berg a Vencálek jedli u kapitána asi tu nejlepší kachnu na pomerančích, jakou Berg kdy okusil.

K tomu jim stevard doléval výborné víno z Mikulova. Berg nikdy nepředstíral, že se ve vínech vyzná, ale chutnalo mu, a to bylo hlavní.